

Přihláška programu Progres

1) Kód programu (nevyplňujte – vyplní rektorát UK):
2) Název programu v českém jazyce: Životní dráhy, životní styly a kvalita života z pohledu individuální adaptace a vztahu aktérů a institucí Název programu v anglickém jazyce: Life course, lifestyle and quality of life from the perspective of individual adaptation and the relationship of the actors and institutions
3) Vědní oblast v českém jazyce: Psychologie (AN), Sociologie, demografie (AO), Pedagogika a školství (AM), Dokumentace, knihovnictví, práce s informacemi (AF), Psychiatrie, sexuologie (FL) Vědní oblast v anglickém jazyce: Psychology (AN), Sociology, demography (AO), Pedagogy and education (AM), Documentation, librarianship, work with information (AF), Psychiatry, sexology (FL)
4) Výčet fakult a vysokoškolských ústavů UK, na kterých má být program uskutečňován: FF UK, 2 LF UK
5) Stručná anotace programu v českém jazyce: Cílem programu je studovat psychosociální aspekty adaptace člověka v jeho individuálním vývoji i v jeho vztahu k sociokulturnímu prostředí, jehož je součástí. Klíčové je interdisciplinární pojetí programu, které zahrnuje teoretické i empirické poznatky psychologické, andragogické, sociologické, pedagogické, sociokulturní a biomedicínské včetně řady relevantních subdisciplín. Studovány budou vývojové etapy člověka, skupin i společnosti, hlavní životní situace a jejich kontext v oblasti rodiny, školy, světa práce a seberealizace a rizikové a protektivní faktory tohoto vývoje. Zkoumání adaptačních mechanismů subjektů (jednotlivců, skupin, organizací a institucí) se zaměří na studium adaptace životního stylu na měnící se podmínky v současných společnostech, stejně jako na proměny běžného světa aktérů. Obecně pak výzkum adaptace ve vztahu k sociokulturnímu prostředí i lidské mysli umožní porozumět faktorům podílejícím se na realizaci osobního potenciálu a uplatnění silných stránek osobnosti a vytvořit modely optimálního uspořádání těchto faktorů na různých úrovních obecnosti. Takto komplexně a multioborově pojaté studium aktivní adaptace jednotlivců i sociálních skupin v rámci celoživotního vývoje člověka, využívající kombinace kvantitativních i kvalitativních, nomotetických i idiografických postupů, zajistí programu pozici výjimečnosti mezi dalšími pracovišti v ČR, které zkoumají většinou jednotlivé dílčí otázky a problémy tohoto komplexního přístupu. Program je zakotven ve Strategickém plánu 2015 FF UK a koresponduje zejména s tematickou osou 2, Společnost v pohybu, a odpovídá i prioritním osám v rámci OP VVV, zejména osám PO1 a PO2, Posilování kapacit pro kvalitní výzkum a Rozvoj vysokých škol a lidských zdrojů pro výzkum a vývoj. Stručná anotace programu v anglickém jazyce (rozsah: 1/2 – 1 strana A4): The program aims to study the psycho-social aspects of human adaptation both in relation to individual development and to socio-cultural environment. A key feature of the program is its interdisciplinary approach that includes both theoretical and empirical knowledge of psychology, andragogy, sociology, pedagogy and biomedicine including a number of relevant sub-disciplines. Different developmental stages of individuals, social groups and society will be studied as well as main life situations and their context within the family,

school and the world of work and self-realization and also risk and protective factors of this development. Investigation of adaptive mechanisms of different subjects (individuals, groups, organizations and institutions) will be focused on the study of lifestyle adaptation to changing conditions in contemporary societies, as well as changes in the common world of individuals. In general, research on adaptation in relation to the socio-cultural environment and the human mind allows to understand the factors contributing to the fulfillment of human potential and to develop models of optimal arrangement of these factors on different levels of universality. Thus, this complex and multi-domain approach to study of active adaptation of individuals and social groups in a life-span perspective, using a combination of quantitative and qualitative, nomothetic and idiographic procedures, ensures the program position of excellence amongst other laboratories in the Czech Republic, which examine mostly partial issues of this comprehensive research area. The program is rooted in the Strategic Plan 2015 of Faculty of Arts of Charles University and corresponds mainly to the thematic axis 2 Society in motion; it also corresponds to the priority axes of the OP RDE, in particular Priority axis 1: Strengthening the capacity for high quality research and Priority axis 2: Development of universities and human resources for research and development.

6) Údaje o koordinátorovi

Jméno, příjmení, tituly: Marek Blatný, Prof., PhDr., DrSc.	
Fakulta (VŠ ústav) UK: Filozofická fakulta, Katedra psychologie	
Telefon: 732846968	E-mailová adresa: blatny@psu.cas.cz

Stručný životopis koordinátora

Vědecký profil:

Zaměstnání a zkušenosti:

- 2014-dosud Katedra psychologie FF UK, profesor pro obor sociální psychologie
 2013 Doktor psychologických věd (DrSc.), Státní komise pro vědecké hodnosti SK
 1998-2013 Psychologický ústav FF MU, profesor pro obor sociální psychologie (1999 habilitace, 2006 jmenovací řízení)
 1988-dosud Psychologický ústav AV ČR v Brně (postupně doktorand, postdoktorand, vědecký pracovník, vedoucí vědecký pracovník, ředitel)

Badatelské zájmy, grantová úspěšnost:

Psychologie osobnosti, sebepojetí, celoživotní vývoj člověka, osobní pohoda, kvalita života, úspěšný vývoj; (spolu)řešitel 12 národních projektů (GAČR a další) a dvou mezinárodních (Yale University, University of Kentucky)

Výběr ze zahraničních konferencí a působení v zahraničí:

- 2013 zvané symposium na 13th European Congress of Psychology „Well-being across a Life-Span“
 2010 zvané symposium na 15th European Conference on Personality „Factors of Successful Development in Adulthood“

Členství v mezinárodních radách:

- 2011-2014 Člen Standing Committee for the Humanities of European Science Foundation
 2009-2015 Člen Board of Scientific Affairs of European Federation of Psychologists' Associations

Publikační činnost za posledních 10 let:

Shrnutí:

Publikace zaměřeny na psychologii osobnosti, celoživotní vývoj, osobní pohodu a kvalitu života; 68 původních studií ve WoS (v kategoriích Article, Book Chapter a Proceedings Paper), 8 monografií (vč. editovaných), z toho 1 zahraniční (Palgrave Macmillan),

Citace: 314 dle WoS (bez autocitací), H-Index 11

5 nejvýznamnějších publikací:

Vazsonyi, A. T., Jiskrova, G., Ksinan, A. J., Blatny, M. (2016). An empirical test of self-control theory in Roma adolescents. *Journal of Criminal Justice*, 44, 66-76. (IF 3.154).

Blatný, M. (Ed.) (2015). *Personality and well-being across the life-span*. London, Palgrave Macmillan. ISBN 978-1-137-43995-6.

Blatný, M. et al. (2015). Personality predictors of successful development: Toddler temperament and adolescent personality traits predict well-being and career stability in middle adulthood. *PLoS ONE*, 10, 4, e0126032. (IF 3.234).

Stickley, A., Koyanagi, A., Kuposov, R., Blatny, M., Hrdlicka, M., Schwab-Stone, M., Ruchkin, V. (2015). Correlates of Weapon Carrying in School among Adolescents in Three Countries. *American Journal of Health Behavior*, 39, 1, 99-108. (IF 1.202).

Blatný, M., Jelínek, M., Osecká, T. (2009). How does personality develop over the life-course: Results of the Brno Longitudinal Study on Life-span Development. In L. R. Elling (Ed.), *Social Development* (pp. 213-245). New York, Nova Science Publishers.

7) Údaje o dalších navrhovaných členech rady programu

Rada (vč. koordinátora) má nejméně pět a zpravidla nejvíce patnáct členů. Členy rady mohou být pouze akademičtí nebo vědečtí pracovníci UK, kteří v dané vědní oblasti již prokazatelně dosáhli mezinárodně uznávaných výsledků. Jde-li o společný program, musí být členem rady alespoň jedna osoba z každé participující fakulty (VŠ ústavu).

Bude-li mít rada programu více než 15 členů, zvýšte počet řádků tabulky.

Jméno, příjmení, tituly	Fakulta (VŠ ústav) UK
Jiří Buriánek, Doc., PhDr., CSc.	Filozofická fakulta UK
Eva Dragomirecká, PhDr., Ph.D.	Filozofická fakulta UK
Ilona Gillernová, Doc., PhDr., CSc.	Filozofická fakulta UK
Vladimír Kebza, Prof., PhDr., CSc.	Filozofická fakulta UK
Josef Valenta, Doc., PhDr., CSc.	Filozofická fakulta UK
Jiří Vinopal, PhDr., Ph.D.	Filozofická fakulta UK

Stručné životopisy navrhovaných členů rady

Jméno, příjmení, tituly: Jiří Buriánek, Doc. PhDr. CSc.	
Fakulta, VŠ ústav: FF UK	E-mailová adresa: jiri.burianek@ff.cuni.cz
Vědecký profil:	
<u>Zaměstnání a zkušenosti:</u>	
1974 – 1978	UK v Praze (studijně metodické středisko) – asistent, odb. asistent
1978 – dosud	UK FF v Praze (katedra sociologie) – odborný asistent, od 1993 docent
1992 – 2013	vedoucí katedry sociologie UK FF
2003 – dosud	ZSF JU v ČB
2014 – dosud	FSE UJEP Ústí nad Labem
<u>Badatelské zájmy:</u>	
Sociologická metodologie, sociální deviance a kriminologie (výzkumy pocitu bezpečí, korupce, delikvence)	

mládeže, domácího násilí).

Výběr ze zahraničních konferencí a působení v zahraničí:

1996 – Oxford University (1 měsíc)

2000 - hostující profesor na Chuo University Tokio (1 měsíc)

2014 - Keynote speaker, Annual Conference of ESC in Prague.

Členství v mezinárodních radách:

2013-2015 Member, Board of the European Society of Criminology

Grantové aktivity za posledních 5 let:

AAA prevent /7.RP EU/ - 2010-2012 – Abúzus alkoholu mezi mládeží, "

GAČR P404/12/2452 – Násilí v partnerských vztazích (2012-2014) – hlavní řešitel

Publikační činnost za posledních 10 let:

Publikační činnost zaměřena zejména na problematiku obav z kriminality, domácího násilí a delikvence mládeže: 2 monografie anglické a podíl na zahraničních monografiích (1x Springer, 2 další), 2 učebnice, 4 monografie české, 2 stati v zahraničních recenzovaných časopisech, 15 vědeckých statí v češtině.

Citace: 42 WoS, H-Index 4, nejcitovanější články o obavách z kriminality v transformující se společnosti.

5 nejvýznamnějších publikací:

BURIÁNEK, J. (2014): Tolerant Towards Crime, Concerned with Corruption: The Czech Case. *Revija za kriminalistiko in kriminologijo*. Ljubljana, 65, 2014 / 4, pp. 382–394 (IF 0,69)

PODANÁ, Z., **J. BURIÁNEK** (2013). "Does Cultural Context Affect the Association Between Self-Control and Problematic Alcohol Use Among Juveniles? A Multilevel Analysis of 25 European Countries." *Journal of Contemporary Criminal Justice* 29(1): 70–87.

MORAVCOVÁ, E., PODANÁ, Z., **BURIÁNEK, J.** a kol.: *Delikvence mládeže. Trendy a souvislosti*, Triton 2015, 233 s.

BURIÁNEK, J. (2013): Violence Against Men as a Challenging Topic for Empirical Research. In: A.Kuhn et al. (eds.), *Kriminologie, Kriminalpolitik und Strafrecht aus internationaler Perspektive*, Staempfli Verlag AG Bern, 2013, 1245 p., p.61-70, ISBN 978-3-7272-2967-1.

BURIÁNEK, J., PIKÁLKOVÁ, S., PODANÁ, Z. (2015): *Abused, Battered, or Stalked: Intimate Violence Gendered*. Praha, Karolinum Press, pp. 126

PODANÁ, Z., **J. BURIÁNEK**. 2013. "Social contexts, other factors and their influence on alcohol consumption – Self-control", Pp. 155-166, In: M. Steketeer, H. Jonkman, H. Berten, N. Vettenburg (Eds), *Alcohol use Among Adolescents in Europe: Environmental Research and Preventive Actions*. Utrecht: Verwey-Jonker Instituut. ISBN 978-90-5830-580-0, 352 p.

BURIÁNEK, J., PIKÁLKOVÁ, S., 2013: *Intimate Violence. A Czech Contribution on International Violence Against Women Survey*. Praha, Karolinum (ISBN 978-80-246-2218-7, 222 s.)

BURIÁNEK, J., PIKÁLKOVÁ, S., PODANÁ, Z.: *Násilí na mužích*. FF UK (Humanitas) 2014, 110 s.

PIKÁLKOVÁ, S., PODANÁ, Z., **BURIÁNEK, J.** (2015): *Ženy jako oběti partnerského násilí: Sociologická perspektiva*. Sociologické nakladatelství SLON 2015, str. 162

Jméno, příjmení, tituly: Eva Dragomirecká, PhDr. Ph.D.

Fakulta, VŠ ústav: FF UK

E-mailová adresa: eva.dragomirecka@ff.cuni.cz

Vědecký profil:

Zaměstnání a zkušenosti:

2007 Ph.D., klinická psychologie, FF UK

1990 - 2011 výzkumná/vědecká/vedoucí pracovnice, Psychiatrické centrum Praha

2010 - dosud vedoucí katedry sociální práce FF UK

Badatelské zájmy:

sociální gerontologie, kvalita života seniorů; sociální a psychologické faktory zdraví, výzkumy spokojenosti; oblast tzv. service research (hodnocení účelnosti a účinnosti psychosociálních intervencí), vývoj a validizace metod hodnocení

Výzkumná činnost (od r. 2005):

vedoucí nebo koordinátorka za ČR 8 výzkumných projektů, z toho 4 zahraniční (*EU Public Health*)

Programme, EU SANCO EC, EU 6th Framework Programme)

aktuálně řešené projekty:

(2012–2016) PRVOUK P07 *Psychosociální aspekty kvality lidského života*, podprogram *Sociální aspekty stárnutí obyvatelstva* (vedoucí podprogramu)

(2016-2018) GA ČR 16-07931S *Hodnocení potřeb rodinných příslušníků pečujících o seniory*

Publikační činnost za posledních 10 let:

Shrnutí:

Publikační činnost zaměřena zejména na hodnocení psychosociálních intervencí, kvalitu života a sociální faktory duševního zdraví. Od r. 2005 1 česká monografie, kapitoly v 8 monografiích, z toho 7 v angličtině (*Oxford University Press, European Communities, Karolinum*), 22 časopiseckých prací v českých recenzovaných periodících, 20 statí v zahraničních recenzovaných časopisech (*Quality of Life Research, Clinical Psychology and psychotherapy, Research in Developmental Disabilities, Journal of Gerontopsychology and Geriatric Psychiatry* a další).

Citace: celkem 46 publikací ve WoS, 617 citací, H-Index = 9

5 nejvýznamnějších publikací:

Schmidt, S., Power, M., Green, A., Lucas-Carrasco, R., Eser, E., Dragomirecka, E., et al. (2010). Self and proxy rating of quality of life in adults with intellectual disabilities: Results from the DISQOL study. *Research in Developmental Disabilities*, 31(5), 1015-1026. (IF 4,410 -22 citací)

Holub D, Flegr J, Dragomirecká E, Rodriguez M, Preiss M, Novák T, Čermák J, Horáček J, Kodym P, Libiger J, Höschl C, Motlová LB. Differences in onset of disease and severity of psychopathology between toxoplasmosis-related and toxoplasmosis-unrelated schizophrenia. *Acta Psychiatrica Scandinavica* 2012: 1-12. (IF 4,22 – 19 citací)

Dragomirecká E, Bartoňová J, Eisemann M, Kalfoss M, Kilian R, Martiny K, Steinbüchel von N, Schmidt S. Demographic and Psychosocial Correlates of Quality of Life in the Elderly from a Cross-Cultural Perspective. *Clinical Psychology and Psychotherapy* 2008, 15:193-204. (IF 0,630 -19 citací)

Dragomirecka E, Lenderking WR, Motlova L, Goppoldova E, Selepova P: A Brief Mental Health Outcomes Measure: Translation and Validation of the Czech Version of the Schwartz Outcomes Scale-10. *Quality of Life Research*, 2006, 15:307-312. (IF 2,037 – 14 citací)

Goppoldova E, Dragomirecka E, Motlova L, Hajek T. Subjective Quality of life in Psychiatric Patients – Diagnosis and Illness Specific Profiles. *The Canadian Journal of Psychiatry* 2008; 53 (9): 587-593. (IF 2,828 – 9 citací)

Jméno, příjmení, tituly: doc. PhDr. Ilona Gillernová, CSc.

Fakulta, VŠ ústav: FF UK

E-mailová adresa: ilona.gillernova@ff.cuni.cz

Vědecký profil:

Zaměstnání a zkušenosti:

1981-dosud FF UK, katedra psychologie, nyní docent a vedoucí katedry psychologie

2008-2012 proděkanka FF UK v Praze

1990 CSc. v oboru psychologie, FF UK v Praze

2009 habilitační řízení v oboru pedagogická, poradenská a školní psychologie, FSVaZ UKF Nitra

Vědecko-výzkumné zaměření:

Pedagogická a sociální psychologie, edukační interakce dospělých a dětí (rodičovské styly výchovy, edukační styly učitelů), sociální psychologie školy; didaktika psychologie; kriminalistická psychologie (komunikace ve vyšetřování, analýza interakce v procesních úkonech aj.)

Výběr ze zahraničních konferencí:

Gillernová, I. Rodičovské styly výchovy a jejich proměny. *Kongres pediatrie pro praxi, zvané sympozium, Plzeň 10/2013*

Výrost, J., Gillernová, I. Health care from the view Slovak and Czech respondents in the Internatinal Socila Survey Programme 2011 data. *Podpora zdravia-Starostlivosť o seba-Prevencia rizikového spravania. Vyžádaná přednáška. UJPŠ, Košice 12/2014.*

Členství v oborových, vědeckých a redakčních radách:

Garantka stud. oboru psychologie, členka oborových rad FF UK – obecná psychologie (od 1995), sociální psychologie (od 2012), klinická psychologie (od 2015), didaktika dějepisu (od 2009); na MUP obor mediální studia (od 2016)

Členka VR FF UK od r. 2010 a VR FSVaZ UKF Nitra od r. 2015

GAČR (1997 – 2013 s přestávkami, členka, opakovaně předsedkyně oborové rady)

Předsedkyně redakční rady Psychologie pro praxi, Praha: Karolinum, ISSN 0033-300X, od 2009 dosud

Publikační činnost za posledních 10 let:

Shrnutí:

Publikační činnost zaměřena zejména na interakce dospělých a dětí – výchovné styly, sociální dovednosti a jejich rozvoj (konceptce, aplikace) (spoluautorka 3 českých monografií), > 30 příspěvků v českých impaktovaných či recenzovaných časopisech a sbornících, > 20 článků odborných článků v češtině.

5 nejvýznamnějších publikací:

Gillernová, I., Boukalová, H. a kol. *Vybrané kapitoly z kriminalistické psychologie*. Praha: Karolinum 2006.

Gillernová, I., Krejčová, L. a kol. *Sociální dovednosti ve škole*. Praha: Grada 2012.

Mertin, V., Gillernová, I. a kol. *Psychologie pro učitelky mateřských škol*. 3.vyd., Praha: Portál 2015.

Gillernová, I., Kebza, V., Rymeš, M. a kol. *Psychologické aspekty změn v české společnosti*. Praha: Grada 2011.

Výrost, J., Gillernová, I. Sociální a osobnostní činitele celkové životní spokojenosti respondentů v datech EQLS 2012. *Československá psychologie*, LIX, 5, 2015, s. 393-405.

Gillernová, I. Společné činnosti rodičů a dětí a styly rodičovské výchovy. *Československá psychologie*, LIII, 4, 2009, s. 336-348.

Jméno, příjmení, tituly: Vladimír Kebza, prof. PhDr. CSc.

Fakulta, VŠ ústav: FF UK

E-mailová adresa: vladimir.kebza@ff.cuni.cz

Vědecký profil:

Zaměstnání a zkušenosti:

1989 CSc., Psychologický ústav ČSAV

2005 habilitace, FFUK

1979 - 1991 odborný, vědecký pracovník, Psychologický ústav ČSAV

1991 – 2013 vědecký pracovník, Státní zdravotní ústav

2012 profesor, FF UK; PEF ČZU

Badatelské zájmy:

osobní pohoda, duševní zdraví, psychologické a sociální determinanty zdraví, zvládání zátěže a stresu, psychická odolnost, vulnerabilita, rizikové a protektivní faktory chronických neinfekčních onemocnění, sociální opora atd. Řešitel či spoluřešitel 14 grantů financovaných národními agenturami

a 8 grantů financovaných EU.

Výběr ze zahraničních konferencí a působení v zahraničí:

člen vědeckého výboru na 10. Evropském psychologickém kongresu v Praze (2007), na 25. konferenci European Health Psychology Society, Crete (2011), na 27. konferenci European Health Psychology Society v Bordeaux (2013), prezident 26. konference European Health Psychology Society, Prague (2012); 1992 – Stanford University (USA), postgraduální výcvik v prevenci KVO, 1999 - fellowship v the Netherlands Institute for Advanced Study in the Humanities and Social Sciences (NIAS), Wassenaar, the Netherlands.

Členství v mezinárodních radách: 2011 – present, member, Steering Committee EFPA “Psychology & Health“

Publikační činnost za posledních 10 let:

Shrnutí:

Publikační činnost zaměřena zejména na problematiku osobní pohody, psychické odolnosti, duševního zdraví a jeho souvislostí, 5 kapitol v zahraničních monografiích, 15 statí v odborných časopisech s IF, 2 statí v zahraničních recenzovaných časopisech (*Journal of Public Health, BMC Public Health*)) 42 příspěvků na mezinárodních konferencích, 1 monografie, 8 kapitol v národních monografiích, Cena Rektora Univerzity Karlovy za nejlepší vědeckou publikaci v roce v oboru věd pedagogicko psychologických (2006).

Citace: >120 (WoS), H-Index 8.

5 nejvýznamnějších publikací:

David, I., Kebza, V., Paclt, I., Raboch, J., Volf, J.: Mental health in the Czech Republic: current problems, trends and future developments. *Journal of Public Mental Health* 5, 2006, 2, 43 - 47.

Kebza, V., Šolcová, I.: Trends in resilience theory and research. In: M. J. Celinski, K. M. Gow (Eds.): *Wayfinding Through Life's Challenges: Coping And Survival*. New York: Nova Science Publishers 2011, pp. 13 – 30. ISBN 978-1-61122-866-3.

Šolcová, I., Kebza, V.: Personality resilience: Seeking for a common core. In: M. J. Celinski, K. M. Gow (Eds.): *Wayfinding Through Life's Challenges: Coping and Survival*. New York: Nova Science Publishers 2011, pp. 63 – 79. ISBN 978-1-61122-866-3.

Kebza, V., Šolcová, I.: Main trends in resilience and trauma recovery with children, adolescents and families. In: Gow, K., Celinski, M. (Eds.): *Mass Trauma. Impact and Recovery Issues*. New York, Nova Science Publishers 2013, pp. 223 – 235. ISBN 978-1-62081-557-1.

Šolcová, I., Kebza, V.: Circumstances of well-being among Czech college students.

In: A. D. Fave, H. H. Knoop (Eds.): *Well-Being and Cultures: Perspectives from Positive Psychology*. Dordrecht, Springer Verlag 2013.

Jméno, příjmení, tituly: PhDr. Jiří Vinopal, Ph.D.

Fakulta, VŠ ústav: FF UK

E-mailová adresa: jiri.vinopal@ff.cuni.cz

Vědecký profil:

Zaměstnání a zkušenosti:

od 2001 dosud: Sociologický ústav AV ČR, vědecký pracovník

2005 - 2013: Sociologický ústav AV ČR, vedoucí oddělení CVVM

2005 – 2013: Katedra sociologie, Filozofická fakulta UK, asistent, odborný asistent

od 2013 dosud: Katedra sociologie, Filozofická fakulta UK, vedoucí katedry

Badatelské zájmy:

Metodologie sociologického výzkumu, speciálně problematika dotazování a jeho kognitivních aspektů, teoretické a metodologické aspekty zkoumání veřejného mínění, metodologie výzkumu kvality pracovního života.

Členství v odborných orgánech:

Akreditační komise Česká republika, Stálá pracovní skupina pro sociální vědy, od 2010
Expertní hodnotící komise programu OMEGA TAČR, od 2013
Česká sociologická společnost, od 2009 vědecký tajemník, od 2015 místopředseda
Redakční rada Sociologického časopisu, od 2006

Granty

Význam meziskupinových diferencí v diskurzivních proc. veř. mínění, GAČR, 2013-2015
Proměny kvality pracovního života, TAČR, 2014 – 2015
České veřejné mínění v evropských souvislostech. GA AV ČR, 2002 – 2005
INSITO, European Commission, 2010 (člen týmu),
PLATENSO, EU 7. FP, 2013 – 2016 (člen týmu)
Zahraněční stáže: 4 vícedenní stáže

Publikační činnost za posledních 10 let:

Publikační činnost zaměřena zejména na problematiku historického vědomí, metodologie sociologického výzkumu a měření kvality pracovního života.

České monografie (5) – vlastní: 1, spoluautor: 4

Impaktované články (5) – vlastní: 3 v ČJ + 1 v AJ, spoluautor: 1 v AJ

Recenzované články (14) - vlastní: 9 v ČJ + 1 v AJ, spoluautor: 2 v ČJ + 2 v AJ

Kapitoly v knihách (9) – vlastní: 6 v ČJ + 1 v AJ, spoluautor: 1 v ČJ + 1 v AJ

Mezinárodní konference: 11 vystoupení

Citace: H-index WoS 2, H-index Scopus 2

5 nejvýznamnějších publikací:

Klicperova, M., Košťál J., Vinopal J., „Time Perspective in Consumer Behavior“. Pp 353-369 in Stolarski M., Fieulaine N., van Beek W (Eds). *Time Perspective Theory; Review, Research and Application: Essays in Honor of Philip G. Zimbardo*, Springer, London 2015
Šubrt, J., Vinopal J, Vávra M. „The Czechs and their View of History“. *European Societies* 15 (5), 2013. s 729-752.

Vinopal, J. „The Discussion of Subjective Quality of Working Life Indicators“. *Sociológia*, 44 (3), 2012, s. 385-401.

Vinopal, J. „Subjective Quality of Working Life and its Measurement in the Czech Republic over the Last 20 Years.“ *WISO. Wirtschafts und Sozialpolitische Zeitschrift*. 34. (Jg. Sonderheft), 2011. s. 81-95.

Vinopal, J. „Erfahrungen mit der Messung der Qualität des Arbeitslebens in tschechischen Untersuchungen.“ Pp. 143-177 in Kistler E., Mußmann F. (Eds.). *Arbeitsgestaltung als Zukunftsaufgabe Die Qualität der Arbeit*. VSA-Verlag, Hamburg 2009.

Jméno, příjmení, tituly: Josef Valenta, doc., PhDr., CSc.

Fakulta, VŠ ústav: FF UK,
katedra pedagogiky

E-mailová adresa: josef.valenta@ff.cuni.cz

Vědecký profil:

Zaměstnání a zkušenosti:

1978 ukončení studia učitelství pro střední školy – latina - dějepis
1980 ... Kat. pedagogiky FFUK, odborný pracovník (posléze o.a. a docent)
1981 PhDr., Kat. věd o ant. starověku, FFUK – didaktika jazyka latinského
1986 CSc., (KP) FFUK – dějiny pedagogiky
1992 ... Kat. vých. dramatiky DAMU, odb. as. (posléze doc.)
1995 habilitace – dramatická umění/výchovná dramatika – DAMU
2004 ... Ústav scénické a inscenační tvorby DAMU (účast ve výzkumu)
Průběžně ... Resortní ústavy – školství; školní inspekce; nevládní sektor (Člověk v tísni)

apod.) – odb. spolupráce a supervize projektů, lektorská činnost

Badatelské zájmy:

Didaktika osobnostně sociálního rozvoje; pedagogika a psychologie dramatické hry; výzkum uměním; scénologie a scéničnost mimodivadelního (každodenního) chování.

Výběr ze zahraničních konferencí a působení v zahraničí:

Krátkodobé pobyty s odborným programem a výukou pro studenty, resp. semináři pro vyučující místních univerzit nebo pedagogy z praxe.

Zahr. konference v posledních pěti letech žádné (finance ...).

Publikační činnost za posledních 10 let:

5 nejvýznamnějších publikací:

Valenta, J. *Scénologie krajiny*. Praha: AMU-KANT, 2008.

Valenta, J. *Metody a techniky dramatické výchovy*. 3. vyd. Praha: Grada, 2008.

Valenta, J. *Scénologie (každodenního) chování*. Praha: KANT, 2011.

Valenta, J. *Didaktika osobnostní a sociální výchovy*. Praha: Grada Publishing, 2013.

Valenta, J. Edukační teorie a (tzv.) praktické obory zabývající se osobnostním a sociálním rozvojem. In Jedlička, R. (Ed.) *Teorie výchovy – tradice, současnost, perspektivy*. Praha: Karolinum, 2014, s. 156 – 187.

8) Orientační údaje o počtech osob zúčastněných na programu

Fakulta (VŠ ústav)	Orientační počet			
	akademických a vědeckých pracovníků	studentů doktorských studijních programů	studentů magisterských studijních programů	studentů bakalářských studijních programů
FF UK	45	12		
2. LF UK	5	0		

Údaje o případných dalších klíčových účastnících programu, kteří nebudou členy rady programu:

Doc. PhDr. MUDr. Mgr. Radvan Bahbouh, Ph.D. – psychologie osobnosti, psychologická metodologie a psychodiagnostika

PhDr. Hedvika Boukalová, Ph.D. – sociální psychologie, psychologie komunikace

PhDr. Barbora Drobíková, Ph.D. – informační věda

Doc. PhDr. Dana Hamplová, Ph.D. – sociologie rodiny, sociologie zdraví, životní styl

prof. MUDr. Michal Hrdlička, CSc. – psychiatrie a pedopsychiatrie, dětský autismus

PhDr. Renata Kocianová, Ph.D. – vzdělávání a rozvoj seniorů

PhDr. Lenka Morávková Krejčová, Ph.D. – pedagogická psychologie, psychologie adolescence a nastupující dospělosti

Doc. PhDr. Jiří Šubrt, CSc. – historická sociologie, sociální změny

Prof. JUDr. Helena Válková, CSc. – kriminologie a trestní politika

Prof. PhDr. Petr Weiss, DSc. – klinická psychologie, sexuální psychologie

9) Popis programu, včetně návaznosti na dosavadní vědecké výsledky a programy; kritické zhodnocení postavení vědní oblasti na UK v národním a

zejména mezinárodním kontextu; návrh klíčových kroků pro zlepšení tohoto postavení v horizontu doby uskutečňování programu, zdůvodnění a rámcový harmonogram těchto kroků, indikátory tohoto zlepšení

a) Kritické zhodnocení postavení vědní oblasti na UK

Po společenských změnách v r. 1989 bylo hlavním úsilím společenskovědních disciplín v 90. letech minulého století znovu vybudovat své obory, zavést recentní teoretické koncepty a metodologii a navázat mezinárodní spolupráci. Všechny společenskovědní disciplíny na UK v tomto směru uspěly, o čemž svědčí jejich zapojení do mezinárodních projektů (viz bod 10 Příhlášky), publikace ve významných zahraničních časopisech s IF (např. Journal of Research in Personality, Journal of Sexual Medicine, European Societies, Journal of Contemporary Criminal Justice) a vydávání stěžejních monografií v prestižních národních vydavatelstvích (např. Historické vědomí obyvatel české republiky perspektivou sociologického výzkumu, Praha: Karolinum 2013; Encyklopedie sociální práce, Praha: Portál 2013; Psychologické aspekty změn v české společnosti, Praha: Grada 2011) i kapitol a hesel v zahraničních monografiích a encyklopediích (Handbook on Burnout and Sleep Deprivation, New York: Nova Science publisher 2015; The International Encyclopedia of the Social and Behavioral Sciences, Elsevier 2015). Společenskovědní obory FF UK jsou nyní plně etablované a představují špičku v národním výzkumu a uplatnily se i na mezinárodní úrovni.

Hlavními tématy pro rozvoj společenskovědních disciplín na FF UK a uplatnění na mezinárodní úrovni je v dalším období posílení silných stránek jejich dosavadního oborového výzkumu, mezioborové přesahy a reakce na současné společenské výzvy a vytváření výstupů pro praxi.

Sdíleným tématem společenskovědních a dalších souvisejících oborů, zejména lékařských, jsou v nejširším smyslu otázky spojené s adaptací člověka, ať už jde o její psychologické aspekty při zvládnání náročných životních situací, sociologické aspekty při přizpůsobování životního stylu na měnící se podmínky v současných společnostech či biomedicínké aspekty při vyrovnávání se důsledky nemoci. Otevírá se tak prostor pro vytvoření společné platformy, na jejíž bázi mohou společenskovědní a medicínské obory spolupracovat a v souladu s recentním akcentem na interdisciplinární spolupráci vytvořit výstupy uplatnitelné na mezinárodní úrovni.

Program PROGRES 5 si proto klade **tři úzce související cíle**: rozvinout existující výzkumná témata na jednotlivých katedrách a ústavech, v nichž již bylo dosaženo významných výsledků (rizikové a protektivní faktory vývoje v klíčových životních etapách a obdobích, kvalita života, životní styly a profesní dráhy); tato specializovaná témata studovat na mezioborovém základě a využít potenciálu spolupráce společenskovědních oborů na FF UK (např. téma úspěšného stárnutí zkoumat z hlediska psychologického, sociálního a andragogického); výsledky základního výzkumu aplikovat do společenské praxe a konkrétních sociálních politik.

b) Obecný popis projektu

Cílem programu je studovat psychosociální aspekty adaptace člověka v jeho individuálním vývoji i v jeho vztahu k sociokulturnímu prostředí, jehož je součástí, a to v celoživotní perspektivě. Klíčové je interdisciplinární pojetí programu, které zahrnuje teoretické i empirické poznatky psychologické, andragogické, sociologické, pedagogické, sociokulturní a biomedicínské včetně řady relevantních subdisciplín. Studovány budou vývojové etapy člověka, skupin i společnosti, hlavní životní situace a jejich kontext v oblasti rodiny, školy, světa práce a seberealizace a rizikové a protektivní faktory tohoto vývoje. Zkoumání adaptačních mechanismů subjektů (jednotlivců, skupin, organizací a institucí) se zaměří na studium adaptace životního stylu na měnící se podmínky v současných společnostech, stejně

jako na proměny běžného světa aktérů. Obecně pak výzkum adaptace ve vztahu k sociokulturnímu prostředí i lidské mysli umožní porozumět faktorům podílejícím se na realizaci osobního potenciálu a uplatnění silných stránek osobnosti a vytvořit modely optimálního uspořádání těchto faktorů na různých úrovních obecnosti.

Těchto cílů bude dosaženo na základě rozvíjení témat tradičně a dlouhodobě řešených na jednotlivých společenskovedních katedrách a ústavech FF UK a zejména na jejich dalším propojování. Mezioborová spolupráce započala již v rámci Programu rozvoje vědních oblastí na Univerzitě Karlově (PRVOUK), konkrétně v rámci programu P07 „Psychosociální aspekty kvality lidského života“, do nějž byly zapojeny z FF UK katedry psychologie, sociologie a sociální práce. Další dílčí témata v oblasti rozvoje psychologických věd a pedagogiky byla řešena v programech PRVOUK P03 a P15. Pokračovat bude i spolupráce s Dětskou psychiatrickou klinikou 2. LF UK v oblasti biomedicínckých faktorů úspěšné adaptace.

V oblasti psychologie bude tradiční téma kvality života zasazeno do kontextu celoživotního vývoje a nahlíženo z perspektivy současné vývojové vědy, která bere v úvahu nejen psychologické faktory vývoje, ale i jeho sociokulturní a historický kontext. Významné sub-téma celoživotního vývoje, úspěšné stárnutí a aktivní život ve stáří, bude řešeno z pohledu psychologie, andragogiky, sociologie a sociální práce, rizikové a protektivní faktory dětského a adolescentního vývoje ve spolupráci s Dětskou psychiatrickou klinikou. S otázkami celoživotního vývoje úzce souvisí téma utváření životních stylů a jejich změn, které je dlouhodobě rozvíjena katedrou sociologie. Mechanismy adaptace probíhající na biologické, individuální, skupinové i celospolečenské úrovni předpokládají multidisciplinární přístup se zapojením badatelů v oblasti sociologie, pedagogiky, psychologie, historie, politologie, lingvistiky a dalších. Interdisciplinární spolupráce umožní studovat rizikové a protektivní faktory vývoje člověka a sociálních skupin nejen v běžné populaci, ale i ve specifických populačních skupinách se zvýšenou vulnerabilitou k nárokům na adaptaci (děti, dospívající, senioři, dlouhodobě nemocní). Specifickým cílem je ustanovení kriminologie jako samostatného vědní disciplíny na mezioborovém základě.

Takto komplexně a multioborově pojaté studium aktivní adaptace jednotlivců i sociálních skupin v rámci celoživotního vývoje člověka, využívající kombinace kvantitativních i kvalitativních, nomotetických i idiografických postupů, zajistí programu pozici výjimečnosti mezi dalšími pracovišti v ČR, které zkoumají většinou jednotlivé dílčí otázky a problémy tohoto komplexního přístupu. Mimo návaznost na program PRVOUK je navrhovaný program zakotven ve Strategickém plánu 2015 FF UK a koresponduje zejména s tematickou osou 2, Společnost v pohybu, a odpovídá i prioritním osám v rámci OP VVV, zejména osám PO1 a PO2, Posilování kapacit pro kvalitní výzkum a Rozvoj vysokých škol a lidských zdrojů pro výzkum a vývoj.

c) Rozklad dílčích témat

Jednotlivé výzkumné projekty budou řešeny v rámci dvou širších tematických okruhů – „Faktory adaptivního vývoje v klíčových životních etapách“ a „Životní styly a profesní dráhy“.

Faktory adaptivního vývoje v klíčových životních etapách

V oblasti psychologie je hlavním projektem vytvoření Laboratoře pro výzkum celoživotního vývoje člověka, která je současně hlavní osou výzkumného programu. Cílem Laboratoře je porozumět faktorům umožňujícím realizaci osobního potenciálu a uplatnění silných stránek osobnosti a vytvořit modely optimálního uspořádání těchto faktorů na různých úrovních obecnosti (obecné principy optimálního fungování člověka v průběhu celé životní dráhy a jejich aplikace v konkrétních sociálních/situačních/profesních kontextech). Hlavní otázky směřují k úspěšnému, adaptivnímu či efektivnímu fungování člověka v měnícím se světě, multikulturní společnosti a prostředí sjednocující se Evropy. Studovány budou jak vnější

okolnosti (společenské a situační faktory, společenské instituce atd.), tak samotní aktéři, tj. jejich mysl a dispoziční vlastnosti. Zájem o uplatnění osobních předností a potenciálu se datuje už do poloviny minulého století (humanistická psychologie), avšak teprve s rozvojem výzkumných instrumentů a moderních metod statistické analýzy dat bylo umožněno studovat téma empiricky a systematicky. K tomuto vývoji přispěla mj. i pozitivní psychologie (od r. 2000), která se snaží identifikovat pozitivní síly v člověku, podporovat a rozvíjet je.

Plánovaná oddělení Laboratoře budou reflektovat jednotlivé výzkumné okruhy – metodologii studia celoživotního vývoje člověka, rizikové a protektivní faktory vývoje dětí a dospívajících, ranou a střední dospělost, aktivní (optimální, zdravé) stárnutí, pozitivní aspekty vývoje (osobní pohoda, resilience a silné stránky charakteru), kvalitu života člověka ve zdraví a nemoci, sociální souvislosti celoživotního vývoje člověka (sociální vztahy, role SES, sociální opora, rodina aj.) a vývoj člověka ve světě práce a v procesu seberealizace.

U všech výzkumných témat se předpokládá mezioborová spolupráce. Při výzkumu rizikových a protektivních faktorů vývoje v dětství a adolescenci zejména s Dětskou psychiatrickou klinikou, otázky aktivního, zdravého stárnutí s katedrami andragogiky a sociální práce a sociální souvislosti celoživotního vývoje a obecné otázky utváření životních drah a stylů s katedrami sociologie a pedagogiky.

Klíčové životní etapy, dětství a adolescence a pozdní dospělost, budou dále rozpracovány ve výzkumných záměrech Kliniky dětské psychiatrie 2. LF UK a Katedry andragogiky. Výzkum Dětské psychiatrické kliniky 2. LF UK bude zaměřen na rizikové a protektivní faktory dětského a adolescentního vývoje, neuropsychologické vývojové charakteristiky, fungování rodinného prostředí, významné psychopatologické okruhy a možnosti jejich prevence a terapeutických postupů jak v oblasti farmakoterapie, tak i psychoterapie a sociálních intervencí. Cílem je převedení získaných poznatků do oblasti klinické praxe, odborného poradenství a zlepšení informovanosti odborné i laické veřejnosti. Základními zkoumanými okruhy budou zejména:

- poruchy autistického spektra, kde výzkum bude orientován na hledání souvislostí neurobiologických a psychosociálních faktorů,
- bipolární afektivní poruchy u dětí, zaměření na časná stadia vzniku a indikovanou intervenci,
- poruchy příjmu potravy v dětství a dospívání. Cílem výzkumu je detekovat poruchy příjmu potravy s raným začátkem výskytu, jejich specifické charakteristiky a odlišení od poruch, které začínají v adolescentním věku a další propracování v oblasti doporučených postupů léčby.

Hlavním projektem Katedry andragogiky je vytvoření Institutu pro výzkum rozvoje člověka ve stárnoucí společnosti (dále Institut). Bude se zaměřovat na vědeckou reflexi rizik stárnoucí společnosti a na její adaptaci eliminující potencionální negativní dopady vývojových trendů. Kontinuální stárnutí populace na evropské a národní úrovni se stává zásadním tématem, demografické trendy budou příčinou výrazných společenských změn. Přestože mezi jednotlivými národními společnostmi existují výrazné podobnosti, zároveň každá z nich vykazuje i svá výrazná specifika vyžadující samostatné výzkumné aktivity. Stárnutí společnosti podněcuje pozornost řadě rizikových faktorů, kterými jsou stereotypy a předsudky, diskriminace a nerovné zacházení z hlediska věku, věková segregace, sociální exkluze a další. Významnými faktory jsou omezené možnosti rozvoje člověka v pozdějších obdobích života, nedostatečná adaptace na život ve stáří, pasivita a snížení kvality života u starších dospělých a ve stáří, izolovanost a úbytek sociálního kapitálu.

Výzkum Institutu je zaměřen na podmínky a přínosy rozvoje učení se v průběhu života, rozvoj člověka v kontextu pracovního života, rozvoj člověka podporující aktivní stárnutí a na rozvoj adaptability seniorů a vzájemné souvislosti těchto jevů. Hlavními otázkami jsou:

- učení se ve vztahu k proměnám životních drah a možnostem růstu a seberealizace v dospělosti a stáří,
- „stárnutí“ pracovníků, které reflektuje age management (věková diskriminace a ageismus v zaměstnání),
- aktivní stárnutí jako „proces optimalizace podmínek a příležitostí pro zachování zdraví, aktivního zapojení a životních jistot s cílem zvyšovat kvalitu života lidí během jejich stárnutí“ (WHO, 2013),
- prediktory kvality života seniorů, proseniorská edukace a její možnosti, vliv rozvoje osobnosti ve třetím věku na kvalitu a délku života.

Jedním z cílů navrhovaného programu je také aplikovat výsledky základního výzkumu do společenské praxe a konkrétních sociálních politik. Katedra sociální práce se proto zaměří na analýzu protektivních a rizikových faktorů transformace sociální péče, přičemž hlavním cílem je poskytnutí na důkazech založených (evidence-based) podkladů pro aktuálně probíhající reformy v oblasti péče a sociální politiky. Výzkum se zaměří na následující oblasti:

- podpora aktivního života ve stáří a multiprofesní a mezirezortní spolupráce v oblasti dlouhodobé péče (řešená témata - návrhy systémových změn v oblasti sociální péče a služeb podporujících aktivní stáří, zaměstnávání seniorů, podpora bydlení seniorů, komunitní práce a ČŽV v regionech, rozvoj paliativní péče, formy spolupráce formálních a neformálních pečovatелů, podpora rodin a pečujících osob);
- transformace systému sociálně právní ochrany dětí a rodiny v ČR (dopady dosavadních změn, proces deinstitutionalizace, nové formy náhradní rodinné péče, sociální práce s ohroženými dětmi, mládeží a rodinami);
- transformace ústavů sociální péče (rozvoj extramurálních služeb, práce s veřejností, hodnocení úspěšnosti transformace, integrace sociálně vyloučených skupin na trh práce s pomocí sociální ekonomiky);
- reforma péče o osoby s dlouhodobým duševním onemocněním (uplatnění konceptu biopsychosociální péče v podmínkách komunitní péče, vznik sítě multidisciplinárních týmů, podpora, rozvoj a hodnocení sociálních intervencí);
- reforma trestního práva v oblasti trestních sankcí a rozvoj sociální práce v trestní justici a
- potřeby pečujících (podpora rodin a pečujících osob jako nutná podmínka deinstitutionalizace, formy spolupráce formálních a neformálních pečovatелů).

Životní styly a profesní dráhy

Dílčí úkol Katedry sociologie na sebe bere roli jednoho z profilových projektů pro celou koncepci řešení programu PROGRES 5 tím, že se zaměřuje na dlouhodobé studium adaptačních mechanismů, které různé subjekty (jednotlivci, organizace, společnosti) využívají v rámci reakcí na změny podmínek v moderní společnosti. Toto široké tematické zaměření je preferováno právě proto, že společenskovední bádání ohrožuje parcelace témat provázená nízkou úrovní aspirací na syntézu, na propojení makrostrukturálních aspektů s jednáním aktérů (ačkoli právě dichotomie agency / structure představuje pravděpodobně nejtypičtější problém pro vývoj sociologie). Úkol by měl podpořit závazek katedry rozvíjet obecnější teoretické a metodologické otázky oboru, jejichž systematické studium pracoviště dlouhodobě profiluje, které se však obtížně prosazují do mechaniky dnes převažujících relativně krátkodobých a tematicky sevřených grantů.

Ústředním meritorním tématem se stává v návaznosti na tradici založenou PRVOUK P07 (zdravý) životní styl, jeho specifické determinanty či souvislosti (bydlení, práce a volný čas, komunikace a média), sledované v kontextu měnící se české, ale také evropské společnosti. Sociologická dimenze celého projektu PROGRES se soustředí jak na vytvoření co nejširšího rámce, tedy na oblast životního stylu a jeho změn v současné společnosti, na studium adaptace člověka na velké společenské proměny a výzvy (populační a environmentální

změny, migrace, globální politická situace, přínosy a rizika informační společnosti), stejně jako na proměny běžného světa aktérů (mezilidské vztahy, začlenění do společnosti, zdraví a zdravý životní styl, životní orientace a individuální prožívání, sociologických aspektů práce a zaměstnání, atp.). Navazující tematické okruhy reprezentují např. otázky hodnot a hodnocení, vztah k Evropě a další otázky veřejného mínění. Z metodologického hlediska by nadále mělo jít o pokud možno reprezentativní studie, které umožní sledování situace jednotlivých sociálních skupin či složek společnosti, procesy sociální diferenciaci a integrace (samozřejmě též v kombinaci s kvalitativními analýzami).

Datová infrastrukturní báze pro realizaci bádání v různých oblastech je již nyní k dispozici v podobě existujících datových zdrojů shromažďovaných v rámci mnoha projektů sociálních výzkumů (mimo jiné i v sérii předchozích výzkumů katedry pod názvem Aktér), a to jak na úrovni národní, tak mezinárodní. Přesto i zde by chtěl tým realizovat některá vlastní reprezentativní šetření k aktuálním otázkám, např.:

- identita a postoje české společnosti ve vztahu k historii i k současné situaci v Evropě,
- zdravý životní styl, sport a olympismus,
- veřejné mínění, média a sociální sítě.

Specifickým tématem utváření profesních drah se bude zabývat katedra pedagogiky. Jeden z dílčích úkolů, „Učitelé učitelů: profesní dráhy a pojetí výuky“, se zaměří na pojetí výuky u vysokoškolských učitelů připravujících budoucí učitele, které u nás prozatím není zkoumáno, ač silně ovlivňuje kvalitu vzdělávání na vysoké škole. Jde o součást vysokoškolské didaktiky, pedagogické disciplíny, která – po přerušení vývoje v 70. a 80. letech 20. století u nás – usiluje o výklad vysokoškolského vzdělávacího prostředí v době transformací. Kontrast mezi „higher education studies“, kde výzkumy učení a výuky jsou nejrozvinutější oblastí a kde se angažují přední experti na učení a vzdělávání a naší vysokoškolskou pedagogikou je zřetelný. Teoretická východiska pro empirický výzkum se zaměřují jednak na pedagogické myšlení učitele v obecné rovině, jednak jsou specifikována analýzou problematiky u vysokoškolských učitelů studentů učitelství: předpokládáme tudíž, že závěry empirického výzkumu profesních přístupů ke vzdělávání na vysoké škole připravující učitele mohou přispět i k rozvoji vysokoškolské pedagogiky u nás.

Druhý dílčí úkol, „Sociální pedagogové a jejich profesní dráhy dvacet let po zavedení akademického oboru na vysokých školách“, se zaměřuje na novou profesní skupinu sociálních pedagogů/ek, která se v ČR zformovala na konci 90 let XX. století a jejíž kariérní dráhy a situace na trhu práce se nikdy nestaly předmětem výzkumu. Situace této skupiny je složitá - v ČR dosud neexistuje regulovaná profese „sociální pedagog“, avšak tito „profesionálové bez profese“ se uplatňují v praxi v širokém spektru pomáhajících povolání v sociálních službách a ve vzdělávání. Jak tuto profesní nezakotvenost prožívají, jak se do jejich profesní identity promítá složka sociální a složka pedagogická, jak profesi vnímají a kde vidí její silné a slabé stránky, jak život v profesi ovlivnil jejich osobní biografii a jak se životní dráhy promítly do drah profesních, to jsou otázky, které klade plánovaný výzkum.

Utváření životního stylu bude dále řešeno nejen v jeho adaptivní podobě, ale i z hlediska sociální patologie. Interdisciplinární spolupráce bude využito pro ustavení kriminologie jako samostatného vědního oboru. V tomto ohledu Česká republika zaostává za vývojem ve světě, na druhé straně mají pracovníci z UK (vedle rezortního Institutu pro kriminologii a sociální prevenci) významný podíl na rozvoji oboru (Česká kriminologická společnost, časopis Česká kriminologie, organizace Konference ESC 2014 v Praze). Základní tematický rámec projektu tvoří koncept bezpečnostních rizik (s odkazy na klasické studie U. Becka nebo J. Adamse včetně následujících inspirací teoriemi postmoderny). Lze očekávat, že zejména studium fenoménu morálních panik (S. Cohen) nebo zneklidnění korupcí bude nabývat stále vyšší společenské aktuálnosti. Projekt vytváří podmínky pro práci na výzkumných tématech jak na základě stávající datové báze, tak perspektivně v rámci zapojení do mezinárodních

výzkumných projektů (jako např. ISRD – mezinárodní výzkum delikvence mládeže, výzkumy řady European Social Survey, Eurobarometr), počítá i se získáváním menších grantů pro cílený výzkum.

Obecným předpokladem úspěšné adaptace v současné společnosti, která bývá označovaná jako „informační“, je informační chování, kterým se bude zabývat informační věda. Informační chování může být široce chápáno jako veškeré lidské chování ve vztahu k informačním zdrojům a komunikačním kanálům, které zahrnuje jak aktivní, tak pasivní získávání informací, a také jejich využívání. Hlavním cílem tohoto dílčího úkolu je výzkum vlivu informačních technologií a sociálních sítí na informační chování a transformace společnosti. K dosažení tohoto cíle vedou jednotlivé dílčí činnosti postihující vybrané tematické výseče tohoto jinak velmi rozsáhlého problému. Jedná se o průnik témat a badatelských aktivit na pomezí oborů informační věda, studia nových médií, psychologie, andragogika a pedagogika podložených dosavadní aktivní publikační činností i mezinárodní spoluprací. Činnosti směřující k dosažení výsledků výzkumu jsou následující:

- založení Centra pro výzkum informačního chování,
- výzkum informační a digitální gramotnosti jakožto klíčového konceptu pro život v současné společnosti,
- informační chování a fenomén digitální propasti (např. senioři, migranti a další ohrožené skupiny obyvatelstva),
- výzkum vlivu digitálních technologií na rozvoj dětí a mladistvých a na vzdělávací procesy,
- výzkum vlivu informačních technologií na transformační procesy ve společnosti,
- výzkum role digitálních médií v utváření identit menšin,
- kvantitativní výzkum dat ze sociálních sítí jako reprezentace sociálního jednání,
- vyvíjení nových metod pro výzkum sociálních sítí.

d) Obecný harmonogram prací a výstupů

Harmonogram prací

Předpokládáme návaznost na dosavadní výzkum (PRVOUK), využití existujících projektů a databází, a to zejména v prvních třech letech řešení programu, a založení nových studií, jejichž výsledky lze očekávat ve 4. a 5. roce řešení.

Faktory adaptivního vývoje v klíčových životních etapách

2017-2019: rozvíjeny budou zejména projekty věnované adaptaci v dětství a dospívání (rozvoj sociálních a akademických kompetencí, fungování rodinného prostředí, vývojová psychopatologie), rozvoji učení se v dospělosti a stáří (ve vztahu k proměnám životních drah a možnostem růstu a seberealizace), kontextům „stárnutí“ pracovníků (věková diskriminace, ageismus v zaměstnání) a pozitivním aspektům celoživotního vývoje (resilience, osobní pohoda); pokračovat bude výzkum sexuálního chování v dospělé populaci a bude založen nový longitudinální výzkum zaměřený na vyrovnávání se s důsledky chronického onemocnění v mladém věku; v aplikovaných oblastech proběhne příprava metaanalýz a metasyntéz dosavadních poznatků a výzkumných nálezů, hodnocení pilotního provozu nových typů péče, výzkum subjektivních aspektů v hodnocení péče (spokojenost s péčí apod.) a studium geneze systémů formální a neformální péče v ČR;

2020-2021: proběhne pátá etapa Pražské longitudinální studie celoživotního vývoje člověka (založena 1956), další výzkumy se zaměří zejména na aktivní stárnutí a na rozvoj adaptability seniorů (výzkum prediktorů kvality života ve třetím věku, proseniorská edukace); stěžejním úkolem bude publikace hlavních výsledků a jejich prezentace na konferencích, zpracována budou též preventivní a intervenční opatření pro odborné poradenství a výstupní hodnocení nových typů péče.

Životní styly a profesní dráhy

2017-2019: klíčovými tématy budou zdravý životní styl v průniku sfér práce a volného času, reflexe aktuálních problémů české společnosti (identita, hodnoty a postoje ve vztahu k historii i k současné situaci v Evropě), realizována budou dvě reprezentativní šetření replikující témata série Aktér; v oblasti profesních drah bude studováno utváření profesních očekávání a přesvědčení, profesní identity a profesní role a přechod učitelů/praktiků na fakulty připravující učitele; v oblasti kriminologie se výzkum soustředí především na pocit bezpečí a vnímání korupce, k nimž proběhne terénní šetření, a na problematiku rizikového životního stylu a důvěry v instituce; bude založeno Centrum pro výzkum informačního chování, ve kterém bude rozvíjen výzkum informačního chování, informační a digitální gramotnosti jakožto klíčového konceptu pro život v současné společnosti.

2020-2021: hlavními tématy budou veřejné mínění, média a sociální sítě v proměnách životního stylu (nová média, komunikace a formování veřejného mínění, teoretická reflexe proměn společnosti) – omnibusové šetření; dokončení výzkumu profesních očekávání, profesní identity a profesních rolí učitelů a výzkumu informačního chování; v oblasti kriminologie replikace mezinárodního výzkumu delikvence mládeže ISRD; důraz bude kladen na publikování syntetických výstupů, v odborném tisku i v rámci prezentací na konferencích.

Výstupy

Výstupem budou jak poznatky základního výzkumu publikované v časopisech zařazených do mezinárodních databází (WoS, SCOPUS, EBSCO), tak poskytnutí evidence-based podkladů pro aktuálně probíhající reformy v oblasti péče a sociální politiky, převedení získaných poznatků do oblasti klinické praxe a odborného poradenství (zejména v oblastech psychologie, psychiatrie, pedagogiky, sociální práce a andragogiky) a obecně zlepšení informovanosti odborné i laické veřejnosti. Publikační výsledky očekáváme zejména v hlavních kategoriích RIV, tj. časopisy s IF, recenzované časopisy, monografie, kapitoly v knihách a příspěvky v recenzovaných sbornících:

Jimp	28
Jsc/Jrec/Jneimp	85
B	14
C	21
D	29

Ve třetím roce řešení uspořádáme mezioborový workshop a v pátém, závěrečném roce řešení mezioborovou konferenci k tématu psychosociální adaptace. Z obou akcí bude vydán sborník příspěvků.

Hlavním kritériem pro hodnocení programu budou oborově uznávané výstupy (publikace v časopisech s IF, sbornících, knihách) se zvláštním důrazem na zahraniční publikace jako indikátoru úspěšnosti řešení. Očekáváme během doby řešení nárůst zahraničních publikací o cca 15%. Dalšími indikátory zlepšení bude zapojení doktorských studentů do řešení programu a společné mezioborové akce a publikace (viz výše – workshop, konference, monografie).

10) Podklady pro stanovení výše finanční bonifikace programu

Uved'te požadovaný typ bonifikace:

Zvolte jednu ze tří uvedených možností nebo kombinaci možností a) a b).

- a) **bonifikace za realizaci společného programu Progres**¹ (v případě volby této varianty není třeba dokládat v přihlášce programu další skutečnosti)
- b) **bonifikace mezinárodní spolupráce**

Vybrané společné publikace

Bahbouh, R., & Lasker, G. (Eds.) (2016). *Sociodiagnostics and Sociomapping, Volume V*. Ontario, Canada: The international institute for advanced studies in systems research and cybernetics.

Fibigerová, K., Guidetti, M., & **Šulová, L.** (2012). Verbal and gestural expression of motion in French and Czech. In L. Filipović, & K. M. Jaszczolt (Eds.), *Space and Time in Languages and Cultures* (pp. 251-269). Amsterdam: John Benjamins Publishing company.

Chaowen, C., **Hamplová, D.**, & Le Bourdais, C. (2012). Are parental leaves considered as work interruptions by survey respondents? A methodological note. *Canadian Studies in Population*, 39, 31-44.

Kocianová, R. et al. (2013). *Analysis and comparison of forms and methods for the education of older adults in the V4 countries*. Praha: FF UK.

Krystoň, M., **Šerák, M.**, & Tomczyk, L. (2014). *Nové trendy ve vzdělávání seniorů – Nowe trendy w edukacji seniorów*. Banská Bystrica, Praha, Warszawa: AIVD ČR.

Leahy-Warren, P., Nieuwenhuijze, M., Spyridou A., Sigríður Sía Jónsdóttir, Benyamini, Y., Crespo, E., Murphy, M., Kazmierczak, M., **Takács, L.**, Savona Ventura, S., Joaquin Garcia-Lopez, L., & Olza Fernández, I. (2016). *The psychological experience of physiological childbirth: A protocol for a systematic review of qualitative studies*. Protocol is registered in the International Prospective Register of Systematic Reviews (PROSPERO) (Registration CRD42016037072).

Pöttsch, H., & **Šisler, V.** (2016). Playing cultural memory: Framing history in Call of Duty: Black ops and Czechoslovakia 38-89: Assassination. *Games and Culture*, DOI: 10.1177/1555412016638603.

Stickley, A., Koyanagi, A., Kuposov, R., **Blatný, M.**, **Hrdlička, M.**, Schwab-Stone, M., & Ruchkin, V. (2015). Correlates of weapon carrying in school among adolescents in three countries. *American Journal of Health Behavior*, 39, 99-108.

Walotek-Ściańska, K., **Šerák, M.**, Szyska, M., & Tomczyk, L. (2013). *Starzenie się i starość w dynamicznie zmieniającym się świecie*. Sosnowiec, Praha: Oficyna Wydawnicza „Humanita“.

Společné grantové projekty

Visegrad Fund, Standard Grants – scientific exchange and research, No. 21210390 – „Analysis and Comparison of Forms and Methods for the Education of Older Adults in the V4 Countries“, 2012–2013 (řešitel: **Renata Kocianová**, spolupracovníci: Martin Kopecký, Michal Šerák; partneři projektu: Univerzita Mateja Bela v Banské Bystrici, The State School

¹ Termínem „společný program“ je podle čl. II odst. 3 Zásad programů Progres (OR 16/2016) označován program společně realizovaný dvěma či více fakultami (VŠ ústavy) UK.

of Higher Education in Oświęcim, Centre for Social Sciences, Hungarian Academy of Sciences)

COST (Cooperation on Scientific and Technical Research), identifikační číslo: LD13044, Social Determinants of Health and Their Impact on Health of Immigrants Living in the Czech Republic“, 2013–2015 (členka týmu **Helena Zášková** – spoluřešitelka projektu).

Dlouhodobé pobyty akademických a vědeckých pracovníků a studentů doktorských studijních programů, kteří se podílejí na uskutečňování programu, na zahraničních vědeckých institucích

MUDr. Michal Goetz, PhD., z Dětské psychiatrické kliniky 2. LF UK působil v r. 2016 jako hostující profesor (Visiting Professorship) na University of Calgary, Cummings School of Medicine, Department of Psychiatry.

Student doktorského studijního programu Obecná psychologie Mgr. Cyril Kaplan (školitel doc. PhDr. P. Kulišák, Ph.D.); projekt „Krátkodobý neurofeedback trénink, těžiště kontroly, míra úzkosti a úroveň pozornosti“; studijní stáž v Portugalsku (6 měsíců), na Universidade de Coimbra, spolupráce s neuropsychologickou laboratoří PROACTION (prof. Jorge Almeida), (web laboratoře: http://gaius.fpce.uc.pt/pessoais/jorgealmeida/proaction_home.html)

Student doktorského studijního programu Sociologie Mgr. Tomáš absolvoval studijní a výzkumný pobyt na Mitchell Center for Social Network Analysis, University of Manchester (LS 2015 – výzkum sítí korupce a studium metodologie analýzy sociálních sítí), výzkumný pobyt na Rijksuniversiteit Groningen (LS 2016 – výzkum kriminálních a multiplexních sítí), od ZS 2016 působí v rámci double-degree studia UK a Rijksuniversiteit Groningen (analýza a modelování kriminálních sítí).

Studentka doktorského studijního programu Sociologie Mgr. Eva Kyselá absolvovala v r. 2016 tříměsíční výzkumnou stáž financovanou Norskými fondy v Rokkan Center a na univerzitě v Bergenu v Norsku.

Další vědecko-výzkumné aktivity (zejména mezinárodní projekty mimo společné grantové projekty)

Od roku 2012 spolupracuje doc. MUDr. PhDr. **R. Bahbouh**, Ph.D. z Katedry psychologie s The International Institute for Advanced Studies in Systems Research and Cybernetics. Spolupráce spočívá v každoročním pořádání symposia o sociodiagnostice a sociomapování v Baden Badenu v Německu v rámci konference International Conference on Systems Research, Informatics and Cybernetic. Při příležitosti tohoto symposia je vydávána každý rok kolektivní monografie (viz výše).

Interkulturní česko-francouzsko-kanadská studie analyzující interakci rodič – dítě – učitel se zaměřením na školní přípravu“, z české strany podpořeno grantem GA ČR (2008-2011), č. 406/08/0423, hlavní řešitelka prof. PhDr. **L. Šulová**, CSc. (spolupráce s Université Toulouse le Mirail ve Francii a Université du Québec á Trois Rivières (Kanada) (výzkumný projekt);

Vědecko-výzkumné aktivity PhDr. **S. Horákové Hoskocové**, Ph.D. a PhDr. **H. Boukalové**, Ph.D. v rámci mezinárodního projektu EUNAD-IP (2016-2017), který se zaměřuje na psychosociální intervence lidem při hromadných neštěstích a katastrofách. Hlavním řešitelem projektu je německé Centrum pro psychotraumatologii v Krefeldu, za řešení projektu za ČR odpovídá **Katedra psychologie FF UK za podpory Ministerstva vnitra ČR** (PhDr. Štěpán Vymětal, Ph.D.). Projekt navazuje na úspěšně dokončené mezinárodní projekty EUTOPA, EUTOPA-IP, EUNAD. Koordinátor projektu Centrum pro psychotraumatologii, Krefeld, Německo. (info viz: <http://eutopa-info.eu/> a <http://eunad-info.eu/home.html>).

Experimentální laboratoř PLESS (Prague Laboratory for Experimental Social Sciences), která vznikla v roce 2013 a jejím posláním je poskytovat studentům zázemí pro výzkum, výuku a aktuální poznatky psychologického výzkumu mezi odbornou i laickou veřejností. V laboratoři PLESS byly realizovány mezinárodní projekty: The Many Labs Replication Project 2; RRR Schooler & Engstler-Schooler (1990) (podrobnější informace: <http://pless.cz/vyzkumy/skoncene>). Vedoucí laboratoře je Mgr. Ing. **Marek Vranka**, doktorand v oboru sociální psychologie.

Doc. MUDr. PhDr. **R. Bahbouh**, Ph.D., byl zapojen do mezinárodního výzkumného projektu MARS 500. V simulovaném prostředí kosmické lodi letící na Mars byl zkoumán vliv dlouhodobého pobytu malé skupiny lidí v extrémních podmínkách na jejich psychiku a zdraví. Na projektu se podílel Institut lékařsko-biologických výzkumů Ruské akademie věd (IMBP), Evropská kosmická agentura ESA a další organizace. Sledování letu se zúčastnila řada týmů z 15-ti zemí. Doc. R. Bahbouh se podílel a pro kontinuální sledování vztahů v týmu umožnil využití jeho patentované metody Sociomapování.

Zapojení Mgr. et Mgr. **L. Takács** do projektu ISCH COST Action IS1405: Building Intrapartum Research Through Health - an interdisciplinary whole system approach to understanding and contextualising physiological labour and birth (BIRTH). L. Takács je členkou dvou pracovních skupin:

1) WG-5: Neuro-psycho-social characteristics and effects of labour events, podskupina WG-5-2: PSYCHOLOGY OF CHILDBIRTH, vedení podskupiny. Připraveny časopisecké studie do zahraničních časopisů.

2) WG-3, podskupina zaměřená na otázku spokojenosti rodiček s perinatální péčí. Tuto podskupinu vedou dr. Joanna White, University of the West of England, Bristol, a Lea Takács, Karlova Univerzita v Praze. Podskupina pracuje na kritické syntéze stávajících metod pro měření spokojenosti. V přípravě je přehledová studie shrnující výsledky kvantitativních výzkumů spokojenosti, plánují se navazující přehledové i výzkumné studie v dalším běhu akce COST.

Zapojení **Katedry sociologie** FF UK do mezinárodního projektu The International Self-Report Delinquency Study (ISRd) od roku 2005; výzkumný tým za ČR: doc. PhDr. Jiří Buriánek, CSc., Mgr. Zuzana Podaná, Ph.D., Mgr. Eva Krulichová, Ph.D. (web projektu: www.northeastern.edu/isrd).

V oblasti výzkumu informačního chování a transformace společnosti pod vlivem digitálních technologií spolupracuje **Ústav informačních studií a knihovnictví (ÚISK)** s Media- and Documentation Studies na UiT – The Arctic University of Norway. Dosavadní společné vědecké a výzkumné aktivity s UiT zahrnují společně podaný grant z Norských fondů "Virtual Memories:

Representation of History and War in Digital Games (NF-CZ07-ICP-4-325-2016)", organizaci mezinárodní konference "WAR/GAME: Extending Perspectives" (červen 2016, Praha) a společné publikace (Pötzsch, Šisler, 2016 – viz společné mezinárodní publikace).

ÚISK též dlouhodobě spolupracuje s University of North Carolina, School of Information and Library Science – od roku 2001 každoročně organizuje společnou letní školu – Summer Seminar, která se koná v Praze vždy v rozsahu 14 dní na přelomu května a června. Letní školy se účastní američtí studenti a profesori Informační vědy.

11) Předpokládaný procentuální podíl finančních prostředků alokovaných jednotlivými participujícími fakultami (VŠ ústavy) v prvním roce uskutečňování Programu a přibližný výhled na další čtyři roky

Fakulta (VŠ ústav)	Předpokládaný procentní podíl finančních prostředků alokovaných fakultou (VŠ ústavem) na realizaci programu				
	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020	Rok 2021
FF UK	90	90	90	90	90
2. LF UK	10	10	10	10	10
Celkem	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %

12) Údaje o projednání přihlášky programu vědeckými radami všech fakult (VŠ ústavů) UK, na nichž má být program uskutečňován

Fakulta (VŠ ústav)	Datum projednání přihlášky vědeckou radou fakulty (VŠ ústavu)	Výsledek projednání přihlášky vědeckou radou fakulty (VŠ ústavu)
FF UK	29. 9. 2016	
2 LF UK		

13) Datum a podpis koordinátora:

14) Podpisy děkanů (ředitelů) všech fakult (jiných součástí) UK, na kterých má být program uskutečňován

Fakulta (VŠ ústav)	Jméno, příjmení, tituly děkana/ředitele	Datum a podpis děkana/ředitele
FF UK	Doc. Mirjam Fried	
2 LF UK	Prof. Vladimír Komárek	